

interview

DE STEHEN URN

‘In elke steen schuilt een verhaal’

Tekst: Laura Dijkstra – van Meijeren

Foto's: Sandra Raven – van Kesteren, Noesja Kusters en dierenfotograaf Martine van Essen

Ongemerkt ben ik bij station Beilen aangekomen. Haastig graai ik mijn spullen bij elkaar. Ik moet een sprintje trekken om nog uit de trein te kunnen stappen. Vanaf de parkeerplaats zie ik iemand zwaaien. Noesja staat me al op te wachten. Onze eindbestemming is vandaag Elp, een dorpje waar ik voor dit interview nog nooit van gehoord had. Het ligt zo'n tien minuten rijden vanaf Beilen. Via een aantal binnenwegen – Noesja probeert de fietsende toeristen te vermijden – komen we uiteindelijk in het bescheiden Elp terecht.

Liefde voor dier en natuur

„Even kijken hoe dit werkt hoor!”, roept Noesja. Ze klapt haar laptop open. „Het maken van een Skype verbinding doe ik vandaag voor het eerst.” Het opstarten verloopt echter vlekkeloos en even later maak ik via Skype kennis met Sandra. Ik vraag aan de dames hoe hun samenwerking tot stand is gekomen.

Noesja: „Na het overlijden van mijn drie Newfoundlanders zocht ik naar een passende manier om de as op een symbolische wijze te kunnen verwerken. Ik heb gekeken naar verschillende urnen en sieraden. Toch voelde dat allemaal niet juist. Ik wilde dat het iets speciaals zou worden, iets dat bij mij en de honden paste. Gaandeweg kwam ik op het idee dat het drie dezelfde soort stenen moesten worden (het waren alle drie Newfoundlanders), maar wel drie verschillende vormen (want ze waren alle drie unieke persoonlijkheden). Deze drie stenen moesten uitgeholt worden zodat de as van elke hond in één steen paste. De drie honden waren voor mij een rots in de branding, waardoor ik ook naar deze uitstraling in de stenen zocht. Ik heb het idee toen met een vriendin besproken en gezegd dat ik op zoek was naar iemand die mij kon helpen bij het uitwerken van het idee. Zij wist wel iemand. Zo kwam ik in contact met Sandra.”

Sandra: „Noesja liep al jaren met dit idee rond. Toen we met elkaar in contact werden gebracht was er gelijk een klik tussen ons. Dat zat hem vooral in onze gezamenlijke liefde voor dier en

natuur. We hebben afgesproken om verder kennis te maken bij de Hazelaar, waar we met een kopje thee nog uren hebben gepraat. Noesja vertelde dat ze iemand zocht die niet de buitenkant, maar de binnenkant van een steen kan bewerken. Het idee sprak mij meteen aan. Inmiddels zijn we al weer een aantal projecten verder. Elk project is weer uniek. Het mooie vind ik dat er in elke steen, net als in elk dier en elke eigenaar, een verhaal schuilt. De uitdaging hierin is om samen met de eigenaar een steen te vinden die dat verhaal vertelt.”

Het proces

De dames vertellen mij uitsluitend speksteen te gebruiken. *Sandra:* „Speksteen is goed bewerkbaar, maar het uithollen van zo'n steen is een heel ander proces dan het bewerken van de buitenkant.”

Gemiddeld is Sandra vier uur bezig met het uithollen van een steen. Ze vertelt mij dat het voorzichtig moet gebeuren. „Je wilt de binnenkant van de steen optimaal benutten en je zit zo door de buitenste laag van de steen heen. Ik maak makkelijker een olifantje dan dat ik diezelfde steen uithol”, zegt ze lachend.

‘Ik merk vaak dat het hele proces van het uitzoeken van een steen tot het vullen van de steen, helpt in de verwerking van het verdriet.’

Ik ben inmiddels erg nieuwsgierig en vraag Sandra hoe het proces van het uitzoeken tot het uithollen van de steen verloopt. Ze vertelt mij dat er zodra er contact wordt gezocht, eerst met de eigenaar wordt afgesproken bij de Hazelaar. „De Hazelaar (in Soest, zeer centraal gelegen) is een specialistische winkel met gereedschap en materiaal voor beeld en restauratiewerken. Ze hebben hier veel keuze in verschillende soorten speksteen in verschillende kleuren. We drinken eerst een kopje koffie of thee om kennis te maken en ook te horen waar de eigenaar naar op zoek is. Vervolgens kiest de eigenaar zelf een steen uit. Het gaat er tijdens het uitzoeken niet om of de steen een bepaalde vorm heeft, maar

Stenen urnen voor huisdieren

het gaat er om welk gevoel of welke associatie de eigenaar er zelf bij krijgt.” Hierbij kan Sandra zo nodig kan adviseren.

„Na het proces van het uitzoeken, ga ik thuis bezig met het uithollen van de onderkant van de steen. Zodra het uithollen van de steen voltooid is, maken de eigenaar en ik een nieuwe afspraak. Tijdens deze afspraak mag de eigenaar de as in de steen plaatsen. Dit kunnen we samen doen, maar de eigenaar mag dit ook zelf doen. De laatste stap in het proces is het definitief afsluiten van de steen.”

Noesja laat mij de drie stenen urnen van haar Newfoundlanders zien. Ik zie drie hele verschillende stenen, toch horen ze overduidelijk bij elkaar. „Je mag wel even voelen hoor.” Ik laat mijn vinger over de stenen glijden. Ze zijn robuust en zachtroze van kleur. Iemand die van niets weet, zou denken dat het om decoratie, een vakantie aandenken of een kunstobject gaat. Noesja tilt de voorste liggende steen op en laat mij de onderkant van de steen zien. De uitholling is met een soort rubberen deksel afgesloten. „De deksel wordt tijdens de laatste stap in het proces, dicht geseald. Hier, voel maar even hoe zwaar de steen is!” Ik pak de steen kort van haar over. Hij is inderdaad behoorlijk zwaar. Ik zet hem gauw weer neer.

Een tastbare herinnering

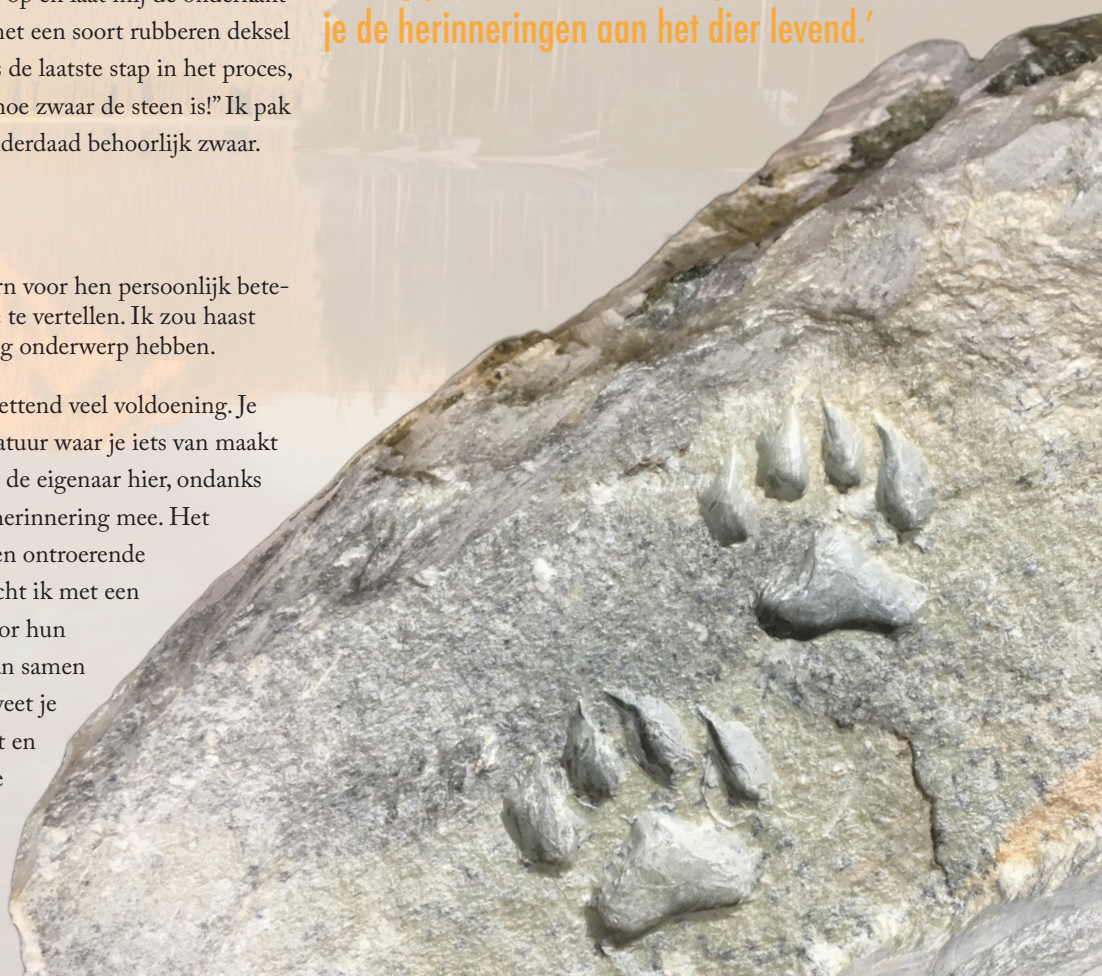
Ik vraag de dames wat een stenen urn voor hen persoonlijk betekent. Ze beginnen vol enthousiasme te vertellen. Ik zou haast vergeten dat we het over een gevoelig onderwerp hebben.

Sandra: „Het hele proces geeft ontzettend veel voldoening. Je bent bezig met ‘letterlijk’ een stuk natuur waar je iets van maakt en het dier mee vereeuwigd. Je geeft de eigenaar hier, ondanks de verdrietige situatie, een tastbare herinnering mee. Het proces roept vaak ook verbindende en ontroerende verhalen op bij eigenaren. Laatst zocht ik met een heel gezin een passende steen uit voor hun overleden kat. Ze begonnen spontaan samen herinneringen op te halen, zo van; weet je dit nog? En weet je nog dat poes dat en dat toen deed? Er was ineens ruimte voor gesprek. Dat was ontzettend

mooi om mee te maken. Die anekdotes en het huisdier zorgden voor verbinding in het gezin. Ik merk vaak dat het hele proces van het uitzoeken van een steen tot het vullen van de steen, helpt in de verwerking van het verdriet.”

Noesja: „Zo zie ik het ook, dat het proces de eigenaren helpt in het verwerken van hun rouw. De mensen die naar ons toekomen zijn heel verschillend; soms is het dier al jaren geleden overleden, soms is het pas geleden gebeurd. Het rouwproces bij mensen verschilt in lengte, maar tijdens elk proces merken we weer dat eigenaren het eigenlijk nauwelijks over de dood hebben. Het gaat vooral over hoe het dier bij leven was. Zolang je elkaar daarover blijft vertellen, houd je de herinneringen aan het dier levend.”

‘Het gaat vooral over hoe het dier bij leven was. Zolang je elkaar daarover blijft vertellen, houd je de herinneringen aan het dier levend.’

Niets is te gek

„Onze missie is nu om meer bekendheid te creëren. Het neerzetten van een traditionele urn kan best zwaar zijn. Het confronteert de eigenaar steeds weer met het verlies. Dit is één van de redenen dat we de stenen urn onder de aandacht willen brengen. Als mensen er niet van weten, kunnen ze deze optie ook niet meenemen in hun keuze. We hebben folders naar dierenklinieken gestuurd, maar ook op Facebook zijn we meer bekendheid aan het verwerven. Zo kunnen we mensen in contact brengen met de mogelijkheden die er zijn na het afscheid, zodat ze niet pas op het moment zelf snel hoeven te beslissen. Tijdens het afscheid zelf is er niet altijd de rust om een passende beslissing te nemen.”

Sandra: „Alles kan, niets is gek. Zo kunnen we ook een naamplaatje aanbrengen op de steen, kunnen we de steen

graveren en hebben we onlangs pootafdrukken van een huisdier in de steen verwerkt. We denken zoveel mogelijk met de eigenaar mee, zodat de steen uiteindelijk die unieke en liefdevolle relatie tussen eigenaar en dier vertegenwoordigt.” Onwillekeurig denk ik aan mijn eigen eerste huisdieren. Twee ratjes en een boerderijkat die Evert heette. Als ik geweten had dat er zoiets als de stenen urn bestond, had ik ze nooit in de tuin begraven. Destijds leek het mij te pijnlijk om ze na hun overlijden dicht bij mij te hebben. Nu denk ik daar anders over. Ik had ze graag met mij meeverhuisd. Ik denk dan ook dat Noesja en Sandra hiermee een prachtig alternatief aanbieden. Hoewel het voor mij te laat is om een stenen urn aan te schaffen hebben mijn ratjes en kat Evert nog altijd een plekje in mijn hart.

Noesja is 48 jaar en woont samen met hond Joy in Elp. Noesja heeft tot 3 jaar geleden Newfoundlanders gehad (Jessy, Nika en Luna). Na het overlijden van deze 3 honden kwam bij haar het idee voor de Stenen urnen. Ze werkt bij GGZ Drenthe als Specialist zorgadministratie. Daarnaast heeft ze haar eigen praktijk aan huis 'Homeopathie en therapie voor dieren'. Voor meer info over haar praktijk: noesjakosters.nl

Sandra is grafisch vormgeefster. Ze is getrouwd en heeft een dochter. Het gezin heeft momenteel twee sierstaartvissen. Tot een paar jaar terug woonden Berner Sennenhond Zino en schildpadpoes Japie ook bij het gezin in. Na veel gelukkige jaren samen zijn Zino en Japie helaas overleden. Meer weten over Sandra's werk als grafisch vormgeefster? Bezoek ook eens haar website: doneartdirection.nl

